

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ ім. М.С. ПОЛЯКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Інституту геотехнічної механіки

ім. М.С. Полякова НАН України

протокол № 14

від « 08 » грудня 2016 року

Голова Вченої ради

Інституту геотехнічної механіки

ім. М.С. Полякова НАН України

академік НАН України

_____ А.Ф. Булат

ПОРЯДОК

про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти

Дніпро-2016 р.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти Інституту геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України (далі - Положення) розроблено на підставі Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», в основу покладені Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

Метою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти в Інституті є досягнення позитивної динаміки якості підготовки здобувачів вищої освіти шляхом забезпечення відповідності освітньої діяльності вимогам державних освітніх стандартів та потребам зацікавлених сторін.

Система внутрішнього забезпечення Інститутом якості освіти складається з процедур і заходів, передбачених нормами чинного законодавства, локальними нормативно-правовими актами та включає:

1) визначення системи принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

2) здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм, навчальних планів, оновлення й удосконалення навчально-методичного забезпечення;

3) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;

5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та кваліфікації.

1. Принципи, на яких ґрунтується система внутрішнього забезпечення якості освіти:

1.1. відповідність європейським та національним стандартам якості вищої освіти;

1.2. автономія Інституту, який несе відповідальність за забезпечення якості вищої освіти;

1.3. здійснення моніторингу якості;

1.4. системний підхід, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;

1.5. залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості;

1.6. відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості.

2. Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм

2.1. Освітньо-наукова програма розробляється відповідно до затверджених у встановленому порядку стандартів вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти; за їх відсутності - відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

2.2. Перегляд освітньо-наукових програм відбувається за результатами їхнього постійного моніторингу.

2.3. Критерії, за якими відбувається перегляд освітньо-наукових програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

2.4. Відповідальними за моніторинг і перегляд освітньо-наукових програм є:

- гарант освітньо-наукової програми;
- проектна група;
- заступники директора з наукової роботи;
- вчена рада Інституту.

2.5. За результатами моніторингу та перегляду освітньо-наукових програм у разі необхідності відбувається їх доопрацювання.

3. Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти

Система оцінювання знань здобувачів вищої освіти включає поточний і підсумковий контроль знань та атестацію здобувачів.

3.1. Якість набору в аспірантуру забезпечується за рахунок профорієнтаційної роботи серед випускників ВНЗ та співробітництва із роботодавцями з питань профорієнтаційної роботи; організованої роботи приймальної комісії.

Відповідальні за впровадження та формування якісного контингенту здобувачів вищої освіти: наукові підрозділи Інституту, відділ науково-організаційної роботи та інтелектуальної власності, заступники директора з наукової роботи, приймальна комісія.

3.2. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Інституті

здійснюється за бально-рейтинговою системою. Академічні досягнення аспіранта (здобувана вищої освіти) визначають за 100-бальною шкалою оцінювання. Критерії оцінювання знань та вмінь здобувана вищої освіти за результатами підсумкового контролю (вивчення навчальної дисципліни):

- аспірантам, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовані джерела, виставляють оцінку 90-100;

- аспірантам, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили неточності, ставлять оцінку 82-89;

- аспірантам, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку 75-81;

- аспірантам, які показали задовільні результати оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку 69-74;

- аспірантам, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни дисципліни та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку 60-68;

- аспірантам, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки 0-59, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і повторно перескласти підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться на семінарському, практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки аспірантів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Поточний контроль може проводитись у формі: усного, письмового або письмово-усного експрес-контролю чи комп'ютерного тестування, оцінювання виступів на семінарських заняттях тощо, як під час навчальних занять, так і самостійної роботи. Форми поточного контролю аспірантів (здобувачів вищої освіти) з навчальної дисципліни, зокрема перелік обов'язкових індивідуальних робіт, та критерії їх оцінювання визначає робоча програма навчальної дисципліни.

Бали, отримані аспірантами за результатами поточного контролю з дисципліни, науково-педагогічний працівник оголошує на кожному практичному (семінарському) занятті.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів. Підсумковий контроль — це підсумкове оцінювання результатів навчання аспірантів, що здійснюється в Інституті у формі заліку або

екзамену.

Екзамени та заліки мають право відвідувати та перевіряти директор Інституту, заступники директора з наукової роботи. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії, який не склав іспит чи залік із навчальних дисциплін, тобто за наявності академічної заборгованості не допускається до проходження атестації (звітування за результатами підготовки в поточному році).

3.3. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками:

- оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки;
- встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії.

Нормативною формою підсумкової атестації є прилюдний захист результатів науково-дослідної роботи, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висуваються до доктора філософії. На дисертаційну роботу доктора філософії покладається основна дослідницька і фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності здобувача ступеня доктора філософії розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта та має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Атестація здобувачів здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова НАН України.

3.4. Складовою моніторингу якості освіти й оцінювання роботи науково-педагогічних працівників є соціологічні опитування здобувачів і випускників.

4. Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу передбачає:

- забезпечення фізичними ресурсами, що сприяють навчанню аспірантів з різними потребами (бібліотеки, навчально-наукове обладнання, інформаційно-технологічна інфраструктура тощо);
- підтримку здобувачів вищої освіти з боку наукових керівників;

- загальнодоступність усіх ресурсів та їхню відповідність зазначеним цілям.

Забезпечення необхідними ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів в Інституті відповідає ліцензійним та акредитаційним вимогам. Матеріально-технічна база Інституту повністю пристосована для підготовки докторів філософії. Заняття за розкладом проводяться в аудиторіях, лабораторіях. Лабораторії Інституту оснащені необхідним для проведення досліджень за відповідними темами дисертаційних робіт обладнанням: електронний мікроскоп, сучасні спектрометри, хроматографи, цифрові поляриметри, роторні випаровувачі, центрифуги, автоклави, рН-метри, термостати та ін. Кожному аспірантові призначається вченою радою науковий керівник із числа провідних науковців Інституту, який несе відповідальність за якість проведених досліджень та підготовку дисертаційної роботи.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою та періодикою на паперових носіях завдяки фондам бібліотеки Інституту, видавничій діяльності Інституту, веб-сайту Інституту. В Інституті створено умови для доступу до інтернет, безкоштовний доступ до зарубіжних баз періодики Scopus і Web of Science.

На офіційному веб-сайті Інституту розміщено інформацію про навчально-методичне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності за науково-освітньою програмою ступеня вищої освіти доктора філософії.

Оцінювання рівня забезпечення ресурсами освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти в Інституті здійснюється шляхом соціологічних опитувань аспірантів, проведення щорічного аналізу відповідними структурами.

5. Забезпечення публічності інформації про освітньо-наукові програми, ступені вищої освіти та кваліфікації

5.1. Публічність інформації про діяльність Інституту забезпечується відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. № 166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів».

5.2. На офіційному сайті Інституту розміщується інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню.

Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті публічності діяльності Інституту передбачає:

- відкритість, доступність та прозорість інформації про Інститут, його освітню та наукову діяльність;
- відкритий і прозорий інформаційний супровід вступної кампанії;
- наявність інформаційного пакету Інституту, забезпечення щорічного його оновлення та доступності для громадян України та іноземних громадян;

- відкритість та доступність інформації про конкурсний відбір претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників;

- відкритість та доступність інформації щодо нормативно-правового регулювання освітньої діяльності Інституту.

6. Складовою системи моніторингу якості освітньої діяльності Інституту є робота Ради молодих учених, яка бере участь: в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи; у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти; в захисті прав та інтересів здобувачів; у внесенні пропозицій щодо змісту навчальних планів і програм; у внесенні пропозицій щодо розвитку матеріальної бази Інституту.

Прикінцеві положення

Це Положення вводиться в дію з наступного дня після його затвердження вченою радою Інституту.

Зміни та доповнення до цього Положення можуть вноситися за ухвалою вченої ради Інституту.

Відповідальність за актуалізацію цього Положення та контроль за його виконанням несуть посадові особи Інституту відповідно до їхніх функціональних обов'язків.

Вчений секретар Інституту
докт. техн. наук

Шевченко В.Г.